

**OSAVUOSIKATSAUS III
tammi-syyskuu 2023**

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Toiminta

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut -toimiala

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut toimialalla tuotetaan pelastustoimen ja hyvinvointialueen turvallisuuspalveluiden palveluita. Pelastustoimessa tuotetaan muun muassa onnettomuuksien ehkäisyn-, pelastustoiminnan-, varautumisen-, tilanne- ja johtokeskus- sekä ensihoitopalveluita. Turvallisuuspalveluissa tuotetaan hyvinvointialueen varautumisen, valmiuden ja organisaatioturvallisuuden palveluita sekä turvallisuuskoulutuksen ja teknisen toimen palveluita.

Palvelutasopäätös

Pohjois-Savon pelastustoimen palvelutasopäätös on laadittu vuosille 2024–2027. Palvelutasopäätöksen laadintaan on osallistettu merkittäväällä tavalla myös henkilökuntaa, joka on päässyt vaikuttamaan palvelutasopäätösasiakirjan sisältökirjauksiin. Palvelutasopäätös laadittiin asetuksessa 1255/2022 määritellyn mukaisen ja aluehallintoviraston toimesta laaditulle asiakirjapohjalle. Tällä menettelyllä sisäministeriö ja aluehallintovirastot pyrkivät saamaan vertailukelpoiset ja sisällöltään mahdollisimman yhdenmukaiset palvelutasopäätösasiakirjat kaikkien hyvinvointialueiden osalta.

Palvelutasopäätösasiakirjan laadintaprosessiin sisältyi laaja-alainen kuulemis- ja lausuntomenettelyprosessi, jonka vuoksi päätösesityksestä pyydettiin lausunnot seuraavilta toimijoilta; Itä-Suomen aluehallintovirasto (pelastustoimi ja varautuminen), Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostolta, vammaisneuvostolta ja nuorisovaltuustolta sekä maakunnan alueen kunnilta. Lausuntojen sisältämät kannanotot huomiotiin palvelutasopäätösesityksen viimeistelyn yhteydessä.

Palvelutasopäätösesitys on käsitelty ja hyväksytty kokonaisturvallisuuslautakunnassa 11.10.2023, jonka jälkeen palvelutasopäätös etenee aluehallituksen käsittelyyn ja edelleen aluevaltuustolle. Palvelutasopäätöksen hyväksyy aluevaltuusto ja palvelutasopäätös tulee olla voimassa 1.12.2023.

Varautuminen

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen keskeisinä ja varautumiseen sisältyvinä konkreettisina toimenpiteinä on toteutettu mm. Pohjois-Savon alueellinen riskiarvio, joka laadittiin pelastuslaitoksen johdolla poikkihallinnollisen sidosryhmäyhteistyön keinoin. Riskiarvio hyväksyttiin virallisesti kesällä, jonka jälkeen riskiarvio otettiin käyttöön. Riskiarvion sisältöä on hyödynnetty laadintaan osallistuneiden toimijatahojen tarpeiden mukaisesti ja valmiussuunnittelun tukena.

Pelastuslaitos on toteuttanut lakisääteisiin varautumistoimenpiteiden osalta väestöhälytinjärjestelmän uudistamis- ja ylläpito-hankintoja sekä toteuttanut poikkihallinnollista varautumisyhteistyötä eri viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa (kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamalli). Pelastuslaitoksen oman viestiliikenteen turvaamiseen sisältyvänä toimenpiteenä voidaan tässä yhteydessä todeta, että pelastuslaitoksen varaviestiverkko on nyt valmistunut ja kattaa soveltuvin osin koko maakunnan alueen.

Varautuminen, valmiussuunnittelu ja jatkuvuudenhallintatoimenpiteiden toteuttaminen ovat erittäin merkittävä tehtäväalue, jota turvallisuuden toimintaympäristössä tapahtunut merkittävä muutos haastaa yhä vain kiihtyvällä vauhdilla. Turvallisuuden toimintaympäristössä tapahtuneiden merkittävien muutoksien osalta voidaan todeta, että meitä haastaa samanaikaisesti mm. seuraavat kolme merkittävää osa-alueetta: Ilmastonmuutos, geopoliittinen turvallisuustilanne ja sisäisen turvallisuus. Ilmastonmuutokseen sisältyvät heijastevaikutukset ilmenevät erilaisina luonnon ääri-ilmiöinä, kuten myrskyt ja rankkasateet. Geopoliittisen turvallisuustilanteiden heijastevaikutukset ovat moninaisia ja ne ilmenevät useilla suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan eri sektorialueilla. Heijastevaikutuksista voidaan mainita esim. kyberturvallisuus, kriittiseen infrastruktuuriin ja huoltovarmuuteen kohdistuvat vaikuttamisyhteydet, rajaturvallisuus sekä Ukrainan sota. Sisäisen turvallisuuden osalta taas lasten ja nuorten pahoinvointi ja jengirikollisuus, jotka on todettu kehittyvän ei suotuisaan suuntaan myös täällä Suomessa.

Varautuminen, valmiussuunnittelu ja jatkuvuudenhallintatoimenpiteiden toteuttaminen tulevat edellyttämään Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen sekä koko hyvinvointialueen varautumisen osalta merkittävään lisähenkilöresursointiin. Näin kyetään kokonaisvaltaisesti tunnistamaan, suunnittelemaan ja

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

toteuttamaan kriittisten ydintoimintojen turvaamiseen sisältyvät varautumistoimenpiteet ja varmistamaan hyvinvointialueen tarkoituksenmukainen toiminta- ja suorituskyky kaikissa eri turvallisuustilanteissa.

Riskienhallinta ja onnettomuuksien ennalta ehkäisy

Riskienhallintapäällikkö siirtyi elokuun alusta määräaikaisesti toisiin tehtäviin Pohjois-Savon hyvinvointialueella, ja uusi riskienhallintapäällikön sijainen aloittaa 1.11.2023. Syksy on menty sijaistajajärjestelyin siten että vs. valmiuspäällikkö on sijaistanut myös riskienhallintapäällikköä.

Palotarkastajaresurssi on myös vajaa päätoimisen palotarkastajan irtisanoutumisen ja toisen päätoimisen palotarkastajan toisiin tehtäviin siirtymisen vuoksi, vaikka resurssia on täydennetty määräaikaisilla palotarkastajilla. Erityiskohteiden palotarkastusten tekeminen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvät alueelliset vastuut on saatu organisoitua väliaikaisesti tämän vuoden loppuun saakka. Valvontasuoritteet kokonaisuutena ovat kuitenkin tavoiteaikatauluistaan jäljessä, joita on käsitelty palopäällikkö- ja henkilöstökokouksessa, ja patistelua edelleen jatketaan asemakohtaisesti.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan osalta syksy on ollut kohtuullisen vilkas ja pelastushenkilökuntaa ovat haastaneet tavanomaisten pelastustehtävien lisäksi Suomessa ja myös Pohjois-Savon maakunnan alueella esiintyneet luonnon ääri-ilmiöt. Luonnon ääri-ilmiöstä voidaan tässä yhteydessä mainita puuskittaiset myrskytuulet ja rankkasateet, joista osa on ollut todella voimakkaita. Tuulet ja rankkasateet ovat aiheuttaneet erilaisia pelastustoiminta- ja vahingontorjuntatehtäviä ympäri maakuntaa. Pelastuslaitos nosti omaa toiminta- ja johtamisvalmiuttaan ennakoivasti ja tiedotti tulevista myrskyistä aktiivisesti myös maakunnan alueen väestöä ja korosti ihmisten omatoimisen varautumisen merkitystä osana tulevaan myrskyyen varautumista. Näillä ennakoivilla toimenpiteillä kyettiin suoritumaan myrskyistä ja rankkasateista asianmukaisesti ja niistä ei aiheutunut henkilövahinkoja tai merkittäviä omaisuusvahinkoja.

Pelastusasemien henkilökuntamäärän ylläpitämisessä on ollut haasteita, ja pelastusasemat ovat olleet joissakin tapauksissa minimimiehitettyjä tai tilapäisesti vajaamiehitettyinä. Äkillisiä sairauspoissaoloja ja muita poissaoloja on täytetty valmius- ja asemasiirtojen avulla siirtämällä keskisuurten ja keskuskuntien pelastusasemien henkilökuntaa eri pelastusasemille työvuorosuunnittelun keinoin. Pelastushenkilöstön riittävyden ja asetuksessa määritellyn mukaisen kelpoisuusehdon täyttävän pelastushenkilökuntamäärän varmistamiseksi tehdään aktiivista rekrytointia osallistumalla erilaisin messutapahtumiin ja toteutetaan pelastajaopiskelijoille kohdennettuja rekrytointitilaisuuksia pelastusopistolla. Rekrytointitoimenpiteiden toteuttamisessa hyödynnetään merkittävässä määrin myös sähköisiä verkkoalustoja ja someviestintää.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on pääosin toteutunut palvelutasopäätöksen ja valtakunnallisten tulostavoitteiden mukaisesti. Keskimääräinen toimintavalmiusaika maakunnallisesti kiireellisissä tehtävissä 1. yksikön mukaan 10:33 min (vuosi 2022 10:24 min). Tehtävämäärät 1.1.-30.9.2023 3 088 kpl, Pelastustoiminnan henkilövahvuus pelastustehtävissä on ollut edelleen keskimäärin 5 henkilöä/hälytystehtävä, joissa työsopimussuhteen henkilökunnan sitoutuminen ja osallistuminen pelastustehtäville erityisesti pienissä kunnissa ovat suuressa merkityksessä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos on osa Itä-Suomen pelastuslaitosten yhteistä GFFF-V maastopalomuodostelma. Pelastuslaitoksen henkilökuntaa osallistui Portugalin valmiussiirrolle 16.8.–15.9.2023 välisenä aikana. Kaikkiaan valmiussiirrolle osallistuu 48 henkilöä ja kerralla Portugalissa toimii 24 henkilöä kahden viikon ajan. Pohjois-Savon pelastuslaitokselta valmiussiirrolle osallistuu 11 henkilöä, joista 7 on päätoimista henkilöstöä ja 4 sopimushenkilöä. Portugalin valmiussiirrosta saatiin hyvää kokemusta ja näkemystä kansainväliseen yhteistoimintaan sekä tilanne- ja johtokeskustoiminnan kehittämiseen.

Pelastustoiminnan johtamiseen sisältyvänä osa-alueena on säädösvalmistelussa seuraavat kaksi erittäin merkittävää asetusta. Valtioneuvoston asetus valtakunnallisten ja alueellisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyiden ja muun pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä olevan erityisvalmiuden kokoamisesta sekä Sisäministeriön asetus pelastustoimen tilannekuvatoiminnoista. Molempien asetusten sisältökirjauksissa on merkittäviä ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitokseen kohdistuvia toiminta- ja suorituskykyvaatimuksia. Asetusluonnoksissa määritellyn mukaisesti tavoitteena on, että asetukset astuvat voimaan 1.1.2024 ja kootusta tehtävästä vastaavan hyvinvointialueen on järjestettävä asetuksessa säädetyt tehtävät viimeistään 30.6.2024 mennessä.

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Ensihoitopalvelu, Ensivastepalvelu

Ensihoitopalvelua on tuotettu ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisena. Kesän aikana palvelutasoa on myös nostettu kustannusneutraalisti painopistevuoroilla, esimerkiksi juhannuksena lisäyksiköitä sekä fillariensihoitotoimintaa. Ensihoidon tehtävämäärät (12 919 kpl) ovat pelastuslaitoksen tuottamien ensihoitoyksiköiden osalta vähentyneet kokonaisuutena n.1 % viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Varkauden osalta ensihoidon tehtävämäärät (2 852 kpl) ovat nousseet 8 % viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Yhden kuljettavan ensihoitoyksikön vähentäminen Kuopion toiminta-alueelta maaliskuun puolivälistä eteenpäin on aiheuttanut merkittävää kuormitusta muille ensihoitoyksiköille. Potilaiden tavoittamisviiveet ovat kasvaneet kiireellisillä tehtävillä Kuopion toiminta-alueella, joista riskiluokittain ydinkaupungin ja muun alueen tavoittamisviiveet kasvaneet merkittävästi maaliskuun puolivälin jälkeen. Tuottavuus ja taloudellisuusohjelman myötä maaliskuun puolivälistä eteenpäin Kuopion toiminta-alueella on aloittanut uutena yksikkönä ns. yhden henkilön miehittämä alue-ensihoitajayksikkö, joka toimii klo. 08-20 välillä ja yksikön tehtävät kohdentuvat kiireettömien potilaiden hoidontarpeen arviointiin.

Kuopion toiminta-alueelle palvelutasopäätöksessä määriteltyä esihenkilön yksinään miehittämää ensihoitoyksikköä ei ole perustettu, koska tälle ei olla saatu perustamislupaa. Esihenkilön miehittämällä ensihoitoyksiköllä pystyttäisiin vastaamaan potilaiden tavoittamisaikojen pienentämiseen. Ensihoidon palvelutasopäätöksessä Varkaus/Joroinen alueelle vuodelle 2023 määritellylle uudelle 12 h yksikölle ei toistaiseksi ole saatu perustamislupaa. Varkauden osalta kiireellisten ensihoidotehtävien kohteen tavoittamisviiveet ovat kasvaneet hälyttävästi. Neljästä riskiluokasta kolmella ei ole päästy tavoittamisaikatavoitteisiin. Ydintaajama-alueella 33 % ensihoidon kiireellisistä tehtävistä ylittää 11 minuutin tavoittamisaikatavoitteen. Varkaudessa ensihoitajille on tullut enemmän tehollisen työajan ylityksiä verrattuna viime vuoden samaan seurantajaksoon.

Ensihoitohenkilöstön viikkotyöaika yhtenäistyi Pohjois-Savon hyvinvointialueella 2023 vuoden alusta lähtien niin, että pelastuslaitoksen ensihoidon palveluntuotannossa olevien ensihoitajien viikkotyöaika muuttui 42 h/vko -> 38,25 h/vko. Työaikamuutos on aiheuttanut pelastuslaitoksella henkilöstön lisäresurssien tarvetta 10 henkilötyövuotta sekä täysin uudet prosessit työaikasuunnittelussa ja muussa henkilöstöhallinnossa. Tämä on kuormittanut huomattavasti myös hallinnon osalta. Pelastustoimen ensihoitopalveluista on vähennetty 9 henkilötyövuotta tuottavuus ja taloudellisuusohjelman ohjaamana.

Ensivastetehtävät (220 kpl) ovat laskeneet viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna 14 %. Ericaan tehty 22.6.2023 kansallisen ensivasteen hälytysohjeen mukaiset syötöt. Ensivastepalvelua tullaan käyttämään enemmän ensihoitoyksiköiden tukiyksikkönä kiireellisissä ensihoidotehtävissä. Ensivastetoiminnan tehostaminen on myös yksi osa tuottavuus ja taloudellisuusohjelmaa.

Turvallisuuspalvelut

Turvallisuuspalveluiden palvelualueella tuotetaan hyvinvointialueen yhteisiä varautumisen, valmiuden ja organisaatioturvallisuuden palveluita. Lisäksi palvelualueella tuotetaan teknisen toimen palveluita sekä turvallisuuskoulutuspalveluita.

Organisaatioturvallisuus

Kehittämiskohteina on ollut pelastus- ja poistumisturvallisuussuunnitelmien päivittäminen ja yhtenäistäminen, vartiointipalveluiden vakiinnuttaminen ja hälytysjärjestelmien kehittäminen koko HVA:lla. Toimintayksiköihin on nimetty turvallisuusyhdyshenkilöt ja turvallisuuspalvelut on käynnistänyt uusien henkilökorttien hankinnan hyvinvointialueen henkilöstölle.

Tekniset palvelut

Ajoneuvoinvestoinneissa haasteena on pitkät toimitusajat. Kaikki ajoneuvot eivät valmistu suunniteltuna vuonna, vaan ne siirtyvät seuraavalle vuodelle. Muutoin on suunnitellut investoinnit vuodelle 2023 toteutettu tai kilpailutuksessa.

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Turvallisuuskoulutukset

Turvallisuuskoulutukset etenevät suunnitelmallisesti ja tavoitteena on saada kurottua koulutusvelkaa kiinni tavoitteellisesti. Väkivalta- ja uhkatilannekoulutusten tarve on suuri koko hyvinvointialueella ja haasteena on ollut kouluttajien vähäinen määrä. Jatkossa painotus HVA:lla tulee olemaan turvakorttikoulutuksissa ja niiden jalkauttamisessa yksiköihin.

HVA valmius- ja varautuminen

Johdon varautumiskoulutus on edennyt suunnitellusti. Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa valmistui alkusyksyllä 2023. Mikäli henkilöresursseihin (2 hlöä) ei tule vähennystä, niin ei olennaisia suoria vaikutuksia HVA varautuminen ja valmius -palveluyksikköön.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

1000 eur	Ta2023	Tot. 9/2023	Tot. %	Ennuste	Enn. %
TOIMINTATUOTOT	2 959	1 848	62 %	2 926	99 %
TOIMINTAKULUT	-26 364	-21 566	82 %	-29 046	110 %
TOIMINTAKATE	-23 405	-19 718	84 %	-26 120	112 %

Toimintatuotoissa Kelan korvaus ensihoidon kuljetuksista ja koulutuspalvelujen myynti arvioidaan toteutuvan 93 te talousarviota pienempinä.

Toimintakuluissa Henkilöstökulut arvioidaan toteutuvan 1.466 te talousarviota suurempina, johtuen mm. pelastustoimen sijaismäärärahojen budjetoinnista keskitettyyn sijaishallintaan, arkipyhävapaiden sijaisten henkilöstökuluista ja maksetuista kertaeristä. Palvelujen ostot on arvioitu toteutuvan 1.124 te talousarviota suurempina. Vartiointipalvelut ovat siirtyneet turvallisuuspalvelujen palvelualueelle, talousarvion määräraha on kiinteistöhallinnossa. Palvelujen ostoissa mm. telepalveluiden sekä vakuutusten arvioidaan toteutuvan talousarviota pienempinä. Aineet, tarvikkeet ja tavarat arvioidaan toteutuvan 286 te talousarviota suurempina. Vaatteistohankintojen, poltto- ja voiteluaineiden sekä käyttötaloudesta hankittavan kaluston ylitys arvioidaan olevan noin 294 te. Vuokrakulujen koneiden ja laitteiden vuokrat on arvioitu toteutuvan 209 te talousarviota pienempinä.

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut/Mittarit
(Kokonaisturvallisuuslautakuntaan nähden sitovat)

Organisaatiotaso	Mittari	Tavoite 2023	Toteuma 9/2023	Tot. %
1PK6421, 1PK6431, 1PK6440 Pelastustoimi	Käyttötaloustalokustannukset (ulkoiset)/asukas	69	51,12	74 %
1PK6431 Pelastustoiminta	Pelastustoiminnan tehtävämäärä	4 000	3088	77 %
1PK6450 Ensihoitopalvelut	Ensihoitopalvelun tehtävämäärä	28 000	19164	68 %
1PK6460 Ensivaste	Ensivastepalvelun tehtävämäärä	600	403	67 %
1PY6421 Onnettomuuksien ehkäisy	Palotarkastusten lukumäärä	2 400	855	36 %
1PY6645 Turvallisuuskoulutus HVA	Turvallisuusviestinnällä tavoitetut maakunnan asukkaat	37 000	30 666	83 %
1PY6645 Turvallisuuskoulutus HVA	Turvallisuuskoulutus, koulutettujen määrä *)	4 000	4238	106 %

*) HVA Oss (hyvinvointialueen sisäinen) koulutus sisältyy

Talousarvion toteumavertailut ja ennusteet palvelualueittain

1PA610 Pelastustoimen ja turvallisuuspalvelujen hallinto	TA	Tot. 9/2023	Tot. %	Ennuste	Enn. %	Ero ennuste - TA
TOIMINTATUOTOT	0	616		616		-616
TOIMINTAKULUT	-393 901	-210 479	53 %	-329 131	84 %	-64 770
TOIMINTAKATE	-393 901	-209 863		-328 515	83 %	-65 386

1PA642 Pelastuslaitos	TA	Tot. 9/2023	Tot. %	Ennuste	Enn. %	Ero ennuste - TA
TOIMINTATUOTOT	2 869 001	1 811 574	63 %	2 875 249	100 %	-6 248
TOIMINTAKULUT	-23 980 201	-18 854 929	79 %	-25 115 453	105 %	1 135 252
TOIMINTAKATE	-21 111 200	-17 043 355	81 %	-22 240 204	105 %	1 129 004

1PA661 Turvallisuuspalvelut	TA	Tot. 9/2023	Tot. %	Ennuste	Enn. %	Ero ennuste - TA
TOIMINTATUOTOT	90 000	35 892	40 %	50 000	0 %	40 000
TOIMINTAKULUT	-1 989 636	-2 500 940	126 %	-3 601 445	130 %	1 611 809
TOIMINTAKATE	-1 899 636	-2 465 048	130 %	-3 551 445	187 %	1 651 809

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut toimiala/Talousarvion toteumavertailu ja ennuste

1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	Ta	Tot. 9/2023	Tot.%	Ennuste	Enn.%	Ero ennuste - TA
TOIMINTATUOTOT	2 959 001	1 848 082	62 %	2 925 864	99 %	33 137
Myyntituotot	136 999	203 019	148 %	419 225	306 %	-281 610
Maksutuotot	1 046 002	423 276	40 %	756 140	72 %	289 862
Tuet ja avustukset	1 763 000	1 194 327	68 %	1 710 000	97 %	53 000
Muut toimintatuotot	13 000	27 460	211 %	40 500	312 %	-27 500
TOIMINTAKULUT	-26 363 738	-21 566 348	82 %	-29 046 029	110 %	2 682 291
Henkilöstökulut	-22 741 418	-18 144 165	80 %	-24 208 039	106 %	1 466 621
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-18 461 096	-14 858 898	80 %	-19 797 525	107 %	1 336 429
<i>Henkilösivukulut</i>	-4 280 322	-3 285 267	77 %	-4 410 514	103 %	130 192
Palvelujen ostot	-1 778 401	-1 913 455	108 %	-2 902 017	163 %	1 123 616
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 247 318	-1 179 507	95 %	-1 533 654	123 %	286 336
Avustukset	-67 000	-87 175	130 %	-87 175	130 %	20 175
Muut toimintakulut	-485 193	-226 721	47 %	-294 723	61 %	-190 470
Muut kulut	-44 408	-15 326	35 %	-20 421	46 %	-23 987
TOIMINTAKATE	-23 404 737	-19 718 266	84 %	-26 120 165	112 %	2 715 428
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-148		-105		0
VUOSIKATE	-23 404 737	-19 718 414	84 %	-26 120 270	112 %	2 715 533
Poistot ja arvonalentumiset	0	-73 955		0		0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0		0		0
TILIKAUDEN TULOS	-23 404 737	-19 792 370	85 %	-26 120 270	112 %	2 715 533
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys	66 941	48 327	72 %	66 941	100 %	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-23 337 796	-19 744 043	85 %	-26 053 329	112 %	2 715 533